

Skrb za djecu školske dobi u EU

Info list

KAKAV je okvir?

Skrb za djecu dobiva sve značajnije mjesto u europskoj socijalnoj politici. Poboljšanje usluga dječje skrbi ključni je način ohrabivanja i olakšavanja ulaska žena na tržište rada kako bi se ostvarili ciljevi lisabonske strategije na području zapošljavanja, prema kojima do 2010. godine stopa zaposlenosti žena mora iznositi 60%. Pružanje visokokvalitetne dječje skrbi istovremeno je potpora obiteljima, omogućavanje usklađenijeg poslovnog i privatnog života te, što je od presudne važnosti, osiguravanje dobrobiti za samu djecu, s obzirom da se sve više uočava činjenica kako mnogo djece u Europi još uvijek pogađa siromaštvo i socijalna isključenost.

ČEMU ovo istraživanje?

Tijekom posljednjih godina, pitanje dječje skrbi opsežno je proučavano. Ipak, manja pozornost posvećena je području izvanškolske skrbi za djecu školskog uzrasta (između 5 i 12 godina). Ta vrsta skrbi za djecu obuhvaća sve oblike skrbi pružene izvan obvezne školske nastave, što uključuje elemente fizičke brige, socijalizacije, igre i/ili obrazovanja. Zaklada je provela detaljno istraživanje o izvanškolskoj dječjoj skrbi, s posebnim osvrtom na pomake vezane uz zaposlenost i dobre primjere u sektoru dječje skrbi. U svom istraživanju Zaklada je proučila dva ključna aspekta dječje skrbi: inicijative za zapošljavanje koje podupiru razvoj osposobljene radne snage u sektoru dječje skrbi te pristupačnost i održivost usluga skrbi za djecu u nerazvijenim područjima (područja s visokom gustoćom siromašnih i socijalno prikraćenih kućanstava).

Usluge kojima se studija bavi uključuju centre za dnevni boravak djece te priješkolske i posliješkolne boravke u privatnim, javnim i neprofitabilnim institucijama civilnog društva te drugim zakonski propisanim i dragovoljnim službama. Uz pregled literature o stanju u EU, u prvoj fazi istraživanja analizira se potencijal stvaranja radnih mjesta na području dječje skrbi u Austriji, na Cipru, u Mađarskoj, Poljskoj, Švedskoj i u Ujedinjenoj Kraljevini. U drugoj fazi, koja se bavila pitanjem pružanja dječje skrbi u nerazvijenim područjima, analizirano je stanje na nacionalnoj razini u Belgiji, Republici Češkoj, Estoniji, Njemačkoj, Portugalu i, ponovno, u Ujedinjenoj Kraljevini.

KAKVI su nalazi istraživanja?

Zaposlenost, izobrazba i usluge

- Sve u svemu, sektor dječje skrbi je u porastu diljem EU. Ipak, radni uvjeti u proučavanim zemljama članicama razlikuju se s obzirom na način zapošljavanja, radno vrijeme i dostupnost usluga.
- U zemljama članicama, gdje većinu izvanškolske skrbi za djecu pružaju nastavnici, plaće i ugled zaposlenih na području dječje skrbi obično su veći.
- Diljem EU postoje različiti programi izobrazbe i stručnog osposobljavanja, tako da u nekim zemljama članicama usluge dječje skrbi pružaju diplomirani nastavnici, a u drugima manje stručno nenastavničko osoblje.
- Usluge skrbi za djecu trebaju zadovoljiti potrebe djece i pružiti im raznovrsne, stimulativne te privlačne aktivnosti sukladne njihovoj dobi. Podjednako je važno da skrb za djecu odgovara i potrebama obitelji tako da nudi klizno radno vrijeme i pristupačne cijene usluga.

Skrb za djecu u nerazvijenim područjima

- U nerazvijenim područjima ustanova i službi za djecu često nedostaje ili su pak neprimjerene.
- Potpora javnog sektora, angažiranost zajednice i udruživanje službi, ključne su značajke uspješne izvanškolske skrbi za djecu u nerazvijenim područjima.
- Službe izvanškolske dječje skrbi uspješnije su i utjecajnije ako je u njihov razvoj i upravljanje uključena lokalna zajednica.
- Obitelji u nerazvijenim područjima često se suočavaju s nizom poteškoća kojima je najbolje cjelovito pristupiti uzajamnom suradnjom različitih službi kao npr. socijalnog osiguranja, obrazovanja i zdravstva.

- U nekim se područjima izvanškolska skrb za djecu koristi za rješavanje posebnih poteškoća s kojima se suočavaju obitelji iz manjinskih etničkih zajednica, što može pridonijeti boljoj prisutnosti djece na nastavi kao i njihovom školskom uspjehu, te pomoći u pružanju jezične potpore i promicanju socijalne integracije.
- Izvanškolska skrb pruža se također djeci s tjelesnim invaliditetom, poteškoćama u učenju te djeci koja se suočavaju s problemima u kući kao što su nasilje u obitelji ili zlouporaba droga i alkohola.

Socijalno uključivanje i jednake mogućnosti

- Usluge dječje skrbi trebaju promicati uspješnu integraciju radnog i obiteljskog života.
- Rast zaposlenosti u sektoru dječje skrbi može pomoći u pružanju jednakih mogućnosti svoj djeci te ujedno potaknuti učešće žena na tržištu rada.
- Pitanja jednakosti mogu se odraziti kako na zaposlenost u sektoru tako i na usluge koje sektor nudi.
- Sektor dječje skrbi treba podupirati raznolik sastav radne snage koji odražava raznolikost djece o kojima sektor brine.
- Postoji nejednakost zastupljenosti muške i ženske radne snage kojom se treba pozabaviti: primjerice poticanjem zapošljavanja većeg broja muškaraca u sektoru i ukazivanjem na primjere muške radne snage koji potvrđuju vrijednost izbora profesionalne karijere u sektoru dječje skrbi.

Stajališta socijalnih partnera

Sindikati zagovaraju poboljšanja vezana uz izvanškolsku skrb iz više razloga. Izvanškolska skrb za djecu pruža slijedeće prednosti: donosi koristi radnicima, potiče učešće žena na tržištu rada, poboljšava mogućnosti za razvoj karijere, smanjuje stres radnika koji imaju djecu, poboljšava zdravstveno stanje djece i roditelja te omogućuje zapošljavanje, osobito u nerazvijenim zajednicama. Sindikati su također zainteresirani za poboljšanje uvjeta zapošljavanja i profesionalnih mogućnosti za osoblje u sektoru dječje skrbi.

Poslodavci su na sličan način zainteresirani za poboljšanje usluga. Da bi se poduzeća mogla uspješno natjecati na tržištu, potrebna im je kvalitetna, pouzdana i produktivna radna snaga. Izvanškolska skrb za djecu može u tome pripomoći povećanjem broja radnika koje poslodavac može zaposliti. Kad je radnicima dostupna pouzdana izvanškolska skrb za djecu, veća je vjerojatnost da će ostati kod

svojeg poslodavca, što je od iznimne važnosti s obzirom na troškove zapošljavanja i stručnog osposobljavanja radnika. K tome, povećanje zaposlenosti u nerazvijenim područjima rezultirat će višim prihodom po kućanstvu a poslovanje će zauzvrat profitirati od većeg optjecaja novca u lokalnom gospodarstvu.

Osiguravajući pružanje kvalitetne, pristupačne i dostupne skrbi, vlade mogu očekivati korist na općem planu i pogotovo u nerazvijenim područjima. Pružanje takve skrbi može pomoći vladama da ostvare svoje strateške ciljeve koji se odnose na smanjenje siromaštva, podizanje razine obrazovanja, gospodarski razvoj, socijalno uključivanje, povećanje sigurnosti u zajednicama, poboljšanje zdravstvenog stanja te usklađivanje radnog i privatnog života. To im također može pomoći u rješavanju dugoročnih izazova vezanih uz demografske promjene i globalno tržišno natjecanje.

ŠTO sada?

Sektor skrbi za djecu u Europi karakteriziraju nedostupnost, visoki troškovi, nepristupačnost, loša kvaliteta i neadekvatnost usluga. Stoga je ključni izazov politike dječje skrbi poduprijeti jednaku skrb za svu djecu diljem Europe.

Inicijative koje potiču kvalitetu i pristupačnost dječje skrbi dobrodošle su i treba ih poduprijeti kako bi se osiguralo da izvanškolska skrb za djecu pruži obogaćujuće iskustvo koje potkrepljuje osobni, osjećajni i spoznajni razvoj djece. Podizanje kvalitete dječje skrbi zauzvrat će uvjeriti roditelje da su njihova djeca zbrinuta dok su oni na poslu i povećati time učešće na tržištu rada te ojačati gospodarstvo.

Razvoj politike dječje skrbi treba ići u smjeru samostalne politike; program politike socijalne zaštite ključno je sredstvo za razvoj politike dječje skrbi usmjerene na dijete i njegovu dobrobit.

Dodatne informacije

Teresa Renehan, službenica za informiranje: ter@eurofound.europa.eu

Glavna izvješća

Employment developments in childcare services for school-age children
<http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef0632.htm>

Out-of-school care services for children living in disadvantaged areas
<http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef0752.htm>

Nacionalna izvješća

Dostupna na <http://www.eurofound.europa.eu/areas/labourmarket/childcare.htm>

Druga istraživanja Zaklade

Informacije o drugom istraživačkom projektu o budućnosti sektora dječje skrbi dostupne su na: <http://www.eurofound.europa.eu/emcc>

Skrb za djecu obrađena je s točke gledišta radnih odnosa u: *Reconciliation of work and family life and collective bargaining in the European Union: An analysis of EIRO articles*
<http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef0606.htm>

Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta
Wyattville Road, Loughlinstown, Dublin 18, Irska
Telefon: (+353 1) 204 31 00
E-pošta: postmaster@eurofound.europa.eu
Web-stranica: <http://www.eurofound.europa.eu>